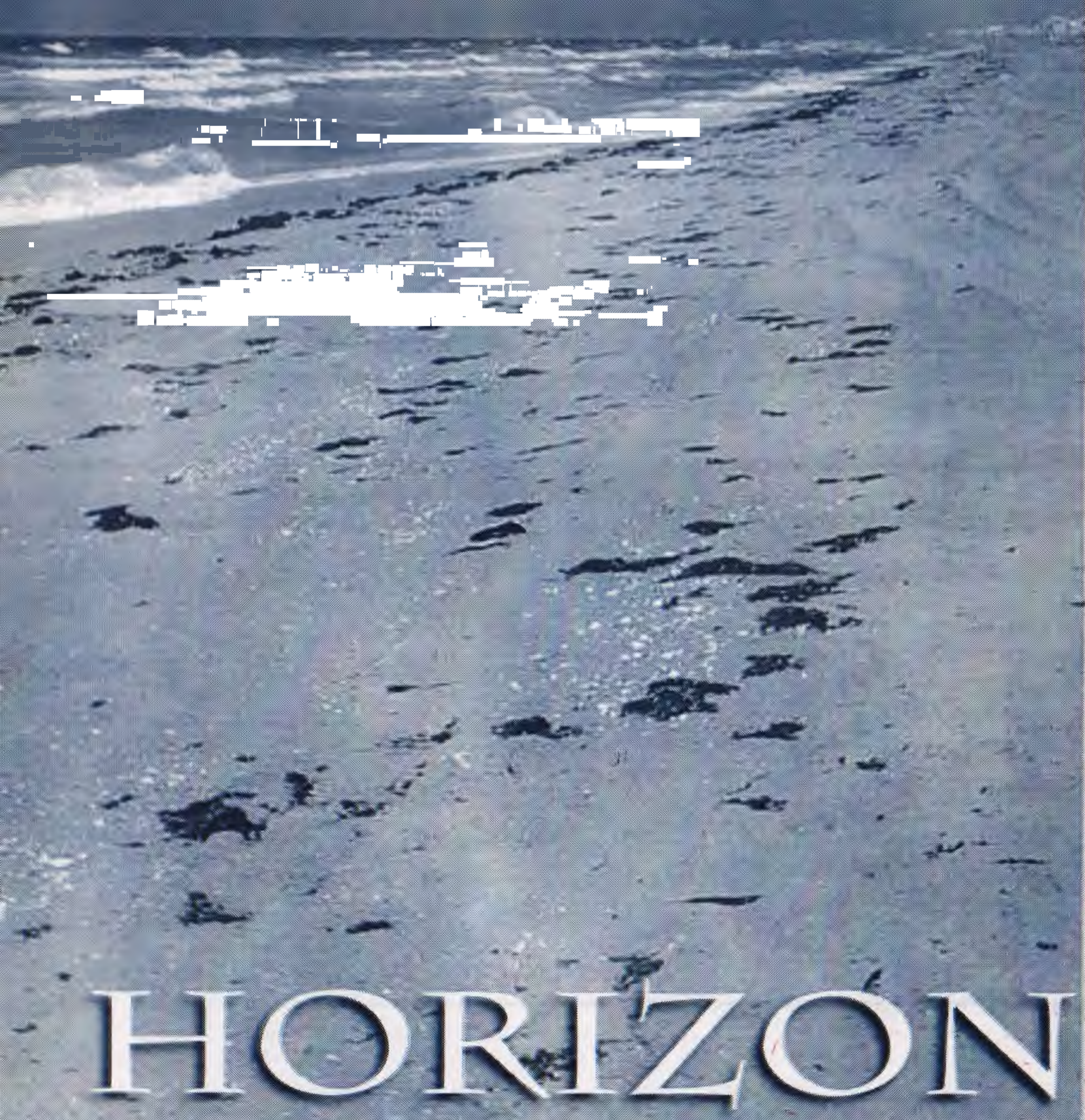

- Esperanto en humor (p. 4)
- Antverpeno en Antverpeno (p. 12)
- Perfektigaj kursoj kaj ekzamenoj (p. 15)

**Tweemaandelijks
tijdschrift
over
alternatieve
communicatie
en Esperanto**

HORIZON . TAAL

36ste jaargang 2005/2 (212)
maart - april

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 33ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
E-post: horizon.taal@skynet.be
Webstek: <http://www.esperanto.be/fel/nl>.

Abonnementen: 20,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06;

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, Jean Pierre VandenDaele, Emiel Van Damme, Agnes Geelen, Ivo Durwael, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	120

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie
van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het bijkomend BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Diegenen die zich het zinnetje "Esperanto very plezanto" nog herinneren, moeten zeker het artikel *Esperanto en Humor* lezen, waarin o.a. ook de Vlaming *F.V. Dorno* besproken wordt.

Een meer ernstige overdenking: sinds de Vlaamse Esperantobond niet langer erkend is, en bijgevolg niet langer gesubsidieerd wordt door Volksontwikkeling, hangen we nog meer af van schenkingen en erfenissen. Uiteraard zijn dit heel onregelmatige en onbetrouwbare bronnen van inkomsten. Daarom zou het aangewezen zijn toch nog minstens een 500-tal Monato-abonnees bij te kunnen werven, opdat de VEB financiële zekerheid zou hebben. Een praktisch voorbeeldje: moest één op twee van de

huidige abonnees één abonnement aanbrengen, waren we zover. Een andere mogelijkheid is uiteraard als individu - of als club - een abonnee schenken aan een minder kapitaalkrchtig individu of club. Andere nuttige wenken kan je vinden in de vorige nummers van *Horizontaal*.

Tenslotte wil ik nog vermelden dat de vervolmakingcursussen Esperanto zeker doorgaan, gezien de grote interesse. Het programma en meer informatie vind je op pagina 15.

Ĝis tiam!

Lode Van de Velde

INHOUD

Redactioneel	3
Esperanto en humor	4
Esplorvojaĝo tra la mondo de vortaristo (IV)	8
Receptoj	9
Esperantistoj inter poliglotoj	10
Vanbiervlietfonds op Internet	11
Duobla jubileo en Antverpeno	12
One-Tongue-Project	13
Taalproblematiek	14
Perfektigaj kursoj kaj ekzamenoj de Esperanto	15
Clubprogramma's	16

Die mensen die geen Esperanto kennen, en die enkel vernomen hebben dat het om een kunsttaal gaat, vormen zich een beeld van de taal, dat zowat overeenkomt met dat van een computertaal: ongeschikt voor het uitdrukken van gevoelens en niets méér bevattende dan enkel koele uitdrukkingen.

De beste manier om aan te tonen dat dit een foutieve indruk is, dat het wel degelijk om een volwaardig communicatiemiddel gaat, is het bestaan van de mogelijkheden van de humor, de moppen (zowel de deftige als de ondeugende en de meer gewaagde moppen) en de woordspelingen in het Esperanto. De meerderheid van nationale en internationale tijdschriften die in het Esperanto verschijnen (gaande van Rusland via China tot Australië) hebben wel een plaatsje voor humor, zowel humor die eigen is aan de Esperanto-beweging, als humor vertaald uit andere talen.

Het is interessant in welke mate de meerderheid van moppen die in elk land verteld worden, perfect internationaal zijn, en dat ze enkel de plaats en de naam van de protagonist aanpassen, zoals ook van bij landgrenzen gebeurt: bijvoorbeeld veel van de Hollandermoppen worden in Nederland verteld met Vlamingen in de hoofdrol en andersom. In het Esperanto zijn dan vaak de sprekers van het Volapük gevisieerd.

Er bestaan ook tijdschriften in het Esperanto die uitsluitend aan humor gewijd zijn. Eén van de meest gevestigde is *La kancerkliniko*, met een alternatief karakter, en met soms een nogal zwarte humor. De naam zelf kan al een idee geven: het is om te beginnen een woordspeling, waarvan de letterlijke vertaling "de

kankerkliniek" is, maar zijn afkorting 'LKK' is dezelfde als diegene die de organisatoren van congressen gebruiken: (Loka Kongresa Komitato, plaatselijk congrescomité). Van één van de medewerkers, de Catalaan Arnau Torras, kun je hier

een voorbeeldje zien:

Via het Internet heb je toegang tot een nieuwer tijdschrift, van gelijkaardige aard: *Vola pug'*, opnieuw een woordspeling tussen zijn directe betekenis: "gewillig gat" (of zoiets van dien aard) en de naam van een kunsttaal die voorafging aan het Esperanto, het Volapük.

Woordspelingen zijn iets alledaags in het Esperanto, niet alleen omdat de Esperanto-sprekers dol zijn op het spelen met taal, maar zeker omdat de taal zelf het zo makkelijk maakt, dankzij haar structuur. De grote makkelijkheid om nieuwe woorden te maken aan de hand van stammen, voor- en achtervoegsels waarover de taal beschikt, maken het mogelijk gelijkaardige woorden te maken, of zelfs woorden die identiek zijn aan bestaande woorden. Een klassiek voorbeeld is de zinspeling op een *sentema verkisto*, een gevoelig auteur (sento= gevoel, ema=neiging), maar men kan dit woord ook interpreteren als een "auteur zonder thema" (sentema = zonder thema). Een ander grappig voorbeeld: *diamanto* is een diamant, maar men kan het ook verstaan als "die van God houdt" (diamanto). Of de constatering dat Esperanto de internationale communicatie vergemakkelijkt, en dus af en toe tot internationale huwelijken heeft geleid:

edzperanto (edzo=echtgenoot, peranto=tussenpersoon).

Ook veel voorkomend - hoewel misschien niet echt aan te raden omwille van de internationale verstaanbaarheid is het vermengen van woorden of uitdrukkingen in het Esperanto en een nationale taal. Eigenlijk heeft iedereen die een vreemde taal leert, wel eens zo een woordspeling ontmoet - of zelf gemaakt - maar ik heb de indruk dat dit in het Esperanto om één of andere reden veel vaker voorkomt. Een voorbeeld van zo een uitdrukking, die ook Duitsers en Engelstaligen zullen begrijpen, is: *Mi faras mian beston*. Er wordt hiermee bedoeld 'ik doe mijn best', ware het niet dat 'besto' in het Esperanto 'dier' ofte 'beest' betekent. Resultaat: "Ik doe mijn beest". Niet echt geruststellend dus...

Wanneer we het over humor in het Esperanto hebben, is het onvermijdelijk om twee klassieke auteurs te vernoemen, beide waren Fransman en zijn reeds overleden: Louis Beaucaire en Raymond Schwartz. Louis Beaucaire is één van de vrolijkste auteurs in de Esperanto-literatuur, voornamelijk door twee werken: *Kruko kaj Baniko en Bervalo* en *El la vivo de bervalo sentaŭgulo*. De titels houden geen woordspelingen in, maar het heeft wel een soort voorbeeld gesteld voor verder gebruik onder de Esperantosprekers: *Kruko* en *Baniko* zijn de

eigennamen van de protagonisten (zoiets als Jantje en Pietje) en *Bervalo* is een denkbeeldige plaats. Het eerste werk is een eenvoudige verzameling van moppen, velerlei internationaal bekende en een beetje schuine moppen, over het algemeen toch goed verteld. (Dit boek is trouwens via het internet te lezen in html- en pdf-formaat).

Het tweede boek (*Uit het leven van een Bervuals deugniet*) is een verzameling kortverhalen, waarin Esperanto vermengd is in de amoureuze avonturen van de protagonist, wat soms tot hilarische toestanden leidt. Dit boek werd ook naar het Baskisch vertaald.

Raymond Schwartz was de beste 'ontginner' van de mogelijkheden van humor in het Esperanto. Francés, afkomstig uit de Elzas, een bankdirecteur overdag en de rest van de tijd een bon-vivant, schreef niet alleen talrijke artikels en meerdere boeken, hij was ook de ziel van het Esperanto-cabaret, dat gedurende meerdere jaren in Parijs actief was. De voornaamste namen waren: *La Verda kato* (De groene kat), *La bolanta kaldrono* (De kokende ketel), *La trí koboldoj* (De drie kabouters). Zijn boeken worden nog tot op de dag van vandaag aangeraden aan diegenen die zich willen vermaken en ook om zich te verdiepen in de taal.

Abonneer nu! België: 44 EUR / jaar (11 nummers)

Monato

Onafhankelijk, internationaal tijdschrift over politiek, economie en cultuur

Maandelijks tijdschrift in de internationale taal Esperanto; lezers in 65 landen; oprichter: Stefan Maul; 25e jaargang; verschijnt in principe de eerste van elke maand.

Men kan beginnen met *La stranga butiko* (De rare winkel), een boek in verzen vol van woordspelingen en met een intelligente humor, te lezen via internet. De artikels waarin jaarlijks de actualiteiten geanalyseerd werden in een onrechtzinnige en humoristische vorm voor de progressieve vereniging SAT zijn gebundeld in *Kun siaspeca spico* (alweer een woordspeling: vertaalbaar als een koekje van eigen deeg).

Schwartz schreef ook de vooraanstaande roman *Kiel akvo de l' rívero* (Als water van de rivier), waarin de humor aanwezig blijft, doch dit is niet het essentieel element van het werk. Er werd een website speciaal aan zijn leven en werk gewijd: <http://www.go.to/kabareto>.

Terwijl Beaucaire een zeer internationale humor gebruikte, gebaseerd op situaties en paradoxen, is Schwartz veel moeilijker te vertalen, aangezien we met de meester van woordspelingen te maken hebben, tot op een ongekend niveau. Beiden gebruikten de techniek van de letterwisseling (contrepèterie in het Frans, spoonerismen in het Nederlands), gebaseerd op het verwisselen van bepaalde letters in dezelfde zin, zodat vaak choquerende uitdrukkingen ontstaan: van "mielkuko" (honingkoek) maakt hij "kiel muko" (zoals snot), van "plejpova nutro" (krachtig voedsel) maakt hij "plejnova putro" (nieuwste verrotting). In het

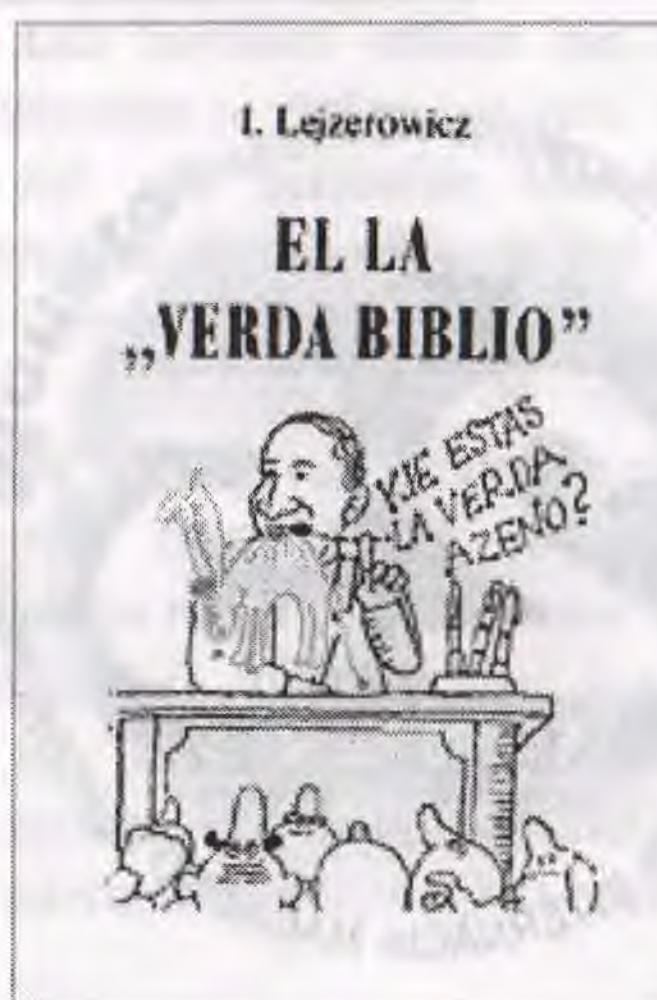
oeuvre van Beaucaire kan men vele mogelijkheden vinden om uit de meest onschuldige zinnestjes heel gepeperde uitdrukkingen te maken.

Andere vermeldenswaardige namen zijn Izrael Lejzerowicz - overleden in Treblinka - die *El la Verda Biblio* (Uit de groene Bijbel) schreef, een parodie over de geschiedenis van de Esperanto-beweging, en Cezaro Rossetti, met *Kredu mín, sinjorino* (Geloof me, mevrouw), een reeks anekdotes uit zijn leven als verkoper/vertegenwoordiger, een titel die op zijn beurt geparodieerd werd in een Esperantowoordenboek van schuine uitdrukkingen, *Knedu min, sinjorino* (Kneed mij, mevrouw), van Renato Corsetti, nu voorzitter van de Wereld-Esperantobond.

Onder de hedendaagse auteurs die humor aanwenden in hun literair werk kunnen we de leden van de zogenaamde Iberische groep vermelden, die niet aarzelen om hun werk met humor te spijzen. Dit is vooral het geval met Jorge Camacho, een schrijver die meesterlijk gebruikt maakt van de parodie en het pamflet. Voor diegenen die Esperanto nauwelijks

Een uittreksel uit: *La Verda Biblio*, de eerste regels:

1. *En la komenco la Senkorpa Mistero kreis Volapükon.*
2. *Kaj Volapük estis senforma kaj kaosa, kaj mallumo estis en ĝi.*
3. *Kaj la Senkorpa Mistero diris: Estu lumo; kaj fariĝis Esperanto.*

kennen is zijn werk moeilijk verteerbaar, maar als voorbeeld kunnen we de satire *La majstro kaj Martínelli*, vernoemen, waarin hij de spot drijft met de vertegenwoordigers van een vooral opportunistische tendens van de actuele Esperantobeweging, en die gebaseerd is op het werk van de Rus Mijail Bulgakov *El maestro y Margarita*, waarvan de Esperanto-vertaling een aanzienlijk succes had.

Tenslotte bestaan er in het Esperanto ook talrijke vertalingen, waaronder uiteraard ook humoristische, denken we bijvoorbeeld aan de zopas overleden Ephraim Kishon waarvan in het Esperanto *Elektitaj satiroj* verscheen.

Ook heel bekend zijn de avonturen van Asterix, die niets van hun waarde verliezen in het Esperanto. Voor de kinderen zijn er ook de avonturen van Winnie-the-Pooh en Pipi Langkous. Opnieuw voor volwassenen zijn er de avonturen van de dappere soldaat Svejik, van Jaroslav Hašek, dat ook via het internet te lezen valt.

Van eigen bodem moeten we zeker de architect F.V.

Dorno vermelden (zijn echte naam: Frans van Dooren 1905-1996). Hij schreef satires, toneelstukken, hoorspelen en poëzie zowel in het Nederlands, Afrikaans, Engels als Esperanto. In het Esperanto verscheen de komedie *Levu la manojn* (dat ook in het Nederlands opgevoerd werd) en *Kia miksaĵo*. De tweede is een typische deurenklucht over een familie - waarvan niet iedereen Esperanto kent - die een Esperantospreker te gast heeft en waardoor dan ook de nodige misverstanden ontstaan.

Dit blijspel is tweetalig: Nederlands en Esperanto. (In het boek zijn tevens de Franse, Duitse en Engelse versies gebundeld.) Verder verschenen van hem ook satires in *La Aventuroj de Lia Reĝa Moŝto Stultulof* (1937) en *Satiroj* (1977). Ook interessant om weten is dat hij de motor was van het schrijverstrio dat onder het pseudoniem *Deck Dorval* een viertal misdaadromans in het Esperanto publiceerde.

Ziezo, is er nog iemand die denkt dat Esperanto "koud en zonder animo" zou zijn?

Vertaling en bewerking: Lode.

Volgende werken zijn te verkrijgen bij de Vlaamse Esperantobond:

- L. Beaucaire: *El la vivo de bervalo sentaŭgulo* (7,44 euro)
- R. Schwartz: *Kiel akvo de l' rivero* (18,20 euro)
- R. Schwartz: *Kun siaspeca spico!* (9 euro)
- R. Schwartz: *Stranga butikoj* (7,89 euro)
- A. Torras: *D-ro Senesperanto serĉas la bonan etoson* (6,20 euro)
- A. Torras: *Malpli da teksto kaj pli da sekso* (11,10 euro)
- A. Torras: *Pli ol homo esperantisto* (6,71 euro)
- A. Torras: *Romantikulo de la XXa jarcento* (9,90 euro)
- A. Torras: *Vivo simplas* (12,30 euro)
- C. Rossetti: *Kredu min sinjorino* (13,20 euro)
- R. Corsetti: *Knedu min sinjorino* (3,30 euro)
- J. Camacho: *Liturgio de l' foiro* (3,37 euro)
- J. Camacho: *Celakantoj* (poëzie) (10,00 euro)
- J. Camacho: *Saturno* (poëzie) (10,80 euro)
- E. Kishon: *Elektitaj satiroj* (7,34 euro)
- A. Milne: *Winnie-la-pu* (12,30 euro)
- A. Lindgren: *Pipi ŝtrumpolonga* (10,00 euro)
- F. Dorno: *Aventuroj de L.R.M. Stultulof la Xa* (2,00 euro)

Etimologio de etimo

Dum la preparo de la vortaro mi renkontis en PIV la vorton *galuso*, kiu signifus *tre malpeza konkursbicikla kunkudrita pneŭo, enhavanta aertubon*. La difino ŝajnas al mi iom enigma, kaj mi do nepre deziris koni la etimon de la esperanta vorto (la fremdlingvan vorton, kiu estis la bazo de la esperanta vorto). Mi ne kuraĝis tuj konkludi ke *galuso* estas tio, kion ni en nederlanda nomas *tube* (pneŭo de konkursbiciklo). Precipe la 'kunkudrita' kaj la 'enhavanta' igis min heziti.

Mi sendis retroŝtan demandon al deko da 'biciklistoj' el la Jarlibro, kaj iu Usonano sciigis al mi ke la esperanta vorto unue aperis en verko de Karolo Piĉ, verŝajne en *La Lítomiŝla Tombejo*. Kaj efektive mi tie trovis la vorton, kun en klariga listo la difinon, sed sen plia indiko pri deveno. Mia korespondanto ankaŭ sciigis al mi ke PIV verŝajne prenis ĝin el la listo de Vatré (ne-PIV-aj vortoj). La difino en PIV klare rekte venas el la libro de Piĉ. La etimo de la esperanta vorto 'galuso' do estas la ĉeĥa (kaj slovaka) 'galuska'.

Tiel miaj helpopetoj direktiĝis al Ĉeĥoj kaj Slovakoj. Kaj... eĉ atingis la Ĉeĥan Akademion de Sciencoj, de kiu mi, malrekte, ricevis vastan klarigon. Hazarde ili ĵus esploris la aferon, kaj preparis artikolon por sia gazeto 'Nia Lingvo'. La vorto nepre devis havi fremdan originon, ĉar ĉeĥaj vortoj normale ne komenciĝas per la litero g.

Ankaŭ la akademio komence ne sciis, kiel estiĝis la vorto 'galuska'. Oni pensis pri germanaj produktantoj de sintetika kaŭĉuko el 1910, sed la spuro estis falsa. En fontoj pri historio de biciklado kaj pri pneŭoj oni trovis indikojn, ke la vorto devenas de la franca 'Gaulois(e)'. La Gauloise estas marko de la unuaj bicikloj en Francio, en la 19a jarcento. La bicikloj estis produktitaj en 'La Manufacture Stéphanoise de Cycles «La Gauloise»'. Tiu fabriko estis fondita de Paul de Vivie (1853-1930), kiu ankaŭ, sub la pseŭdonomo *Vélocio*, eldonadis la gazeton 'Le Cycliste', por propagandi la bicikladon.

La vulkanizado de kaŭĉuko estis inventita en 1839. La fratoj Eduard kaj André Michelin fondis fabrikon

por produktado de pneŭmatikoj, komence por bicikloj, ekde 1895 ankaŭ por aŭtomobiloj. La firmao fariĝis la plej granda produktanto de pneŭoj, kaj sur ĝiaj afiŝoj aperis surskribo 'Le Gaulois Motocyclette'. La filo de Eduard, Pierre Michelin, fondis en 1934 en Prago fabrikon 'Pneumichelin'. Kompreneble aperis multaj flugfolioj, afiŝoj kaj aliaj reklamoj kun motivoj de 'Gaulois'. La popolo komencis nomi unu el la pneŭoj 'galuska' kaj en 1937 la vorto por la unua fojo aperis en klariga vortaro de la ĉeĥa lingvo. La ĉeĥa (kaj ankaŭ slovaka) etimo estas do la franca vorto 'gaulois'.

En la klariga vortaro de slovaka lingvo, kiun mi havas, aperas pli klara difino ol tiu de Piĉ. Tie nome aperas ke la plej grava kvalito de *galuso* estas, ke la aertubo kaj la ekstere mantelaĵo estas kungluitaj, tiel ke la aertubo ne estas elmetebla kiel ĉe normalaj pneŭoj.

Por akiri tiujn informojn mi bezonis kelkajn semajnojn. Kaj tiam mi kun pura konscienco povis meti en la vortaron: *galuso* - *tube*. Kaj tiel ankaŭ multaj aliaj simplaj vortoparoj en la vortaro havas sian historion. La finaĵo 'ka' de la ĉeĥa vorto ne estas miriga, ĉar ĝi havas, en la ĉeĥa, similan signifon kiel aĵo aŭ umo en Esperanto. 'Galuska' do signifas ion kiel 'gaŭlaĵo, gaŭlumo' en Esperanto.

La informojn de la Ĉeĥa Akademio mi ricevis danke al Miroslav Malovec, kiu do, vole-nevole, estas kunaŭtoro de tiu ĉi artikoleto.

pds

Post la aperigo de la artikoleto pri la Dendermonda vlajo alvenis 1783 petoj de legantoj por ricevi la recepton. La sanktan sekreton ni ja ne povas diskonigi, sed ni povas ja liveri, anstataŭe recepton de malpli luksa similaĵo.

1. Alsta Vlajo*.

Bezonitaĵoj:

1 litro da lakto, 45 pecoj da sukero, 2 ovoj, 400 g da kanda siropo bruna, 1 kafkulereto da cinamo, iomete da maciso kaj 7 besteloj**.

Preparo:

Boligu la lakton kaj aldonu la sukeron. Raspu la bestelojn kaj aldonu tion al la lakto. Batu la ovojn, tiel la blankaĵojn kiel la flavaĵojn, kun aldono de la maciso kaj la cinamo, ĵetu ĝin en la miksaĵon. Nun enkirlu la siropon kaj bone miksu ĉion. Metu la kaĉon en fajrorezistan ujon, prefere en specialan vlajujon el grejso.

Sugesto:

La vlajo estas preta se sur trikilo, post enŝoviĝo, ne gluiĝas iom de la kaĉo.

(Tiu ĉi recepto akiris la unuan premion en Alsta vlajokonkurso. La recepto estas de s-ino M. Everaert.)

* Mi ne sugestas enkonduki tiun vorton kiel neologismon. Nederlande: vlaai.

** Bestelo = malgranda, plata, ringforma paneto el miksita faruno (duone tritiko, duone sekalo) kun anizo, tre malmola... Nederlande: mastel, bestel. Se vi ne povas trovi ilin, kaj tio estas tre probable, vi povas anstataŭi ilin per biskotoj (beschuit, nederlande). Ankaŭ tiu ĉi vorto ne estu enkondukita. En Gento, ĉe la Koommarkt, estas antikva malgranda panvendejo, kie vi ĉiam povos trovi bestelojn.

2. Ceba Supo.

Bezonitaĵoj:

Duona kilogramo da cepoj, sama kvanto da terpomoj, unu poreo, unu celerio, 3 supkulerroj da graso porka, 3 litroj da akvo, 1 laŭrofolio, pipro kaj salo, pankrustetoj aŭ 100 gramoj da muelita fromaĝo.

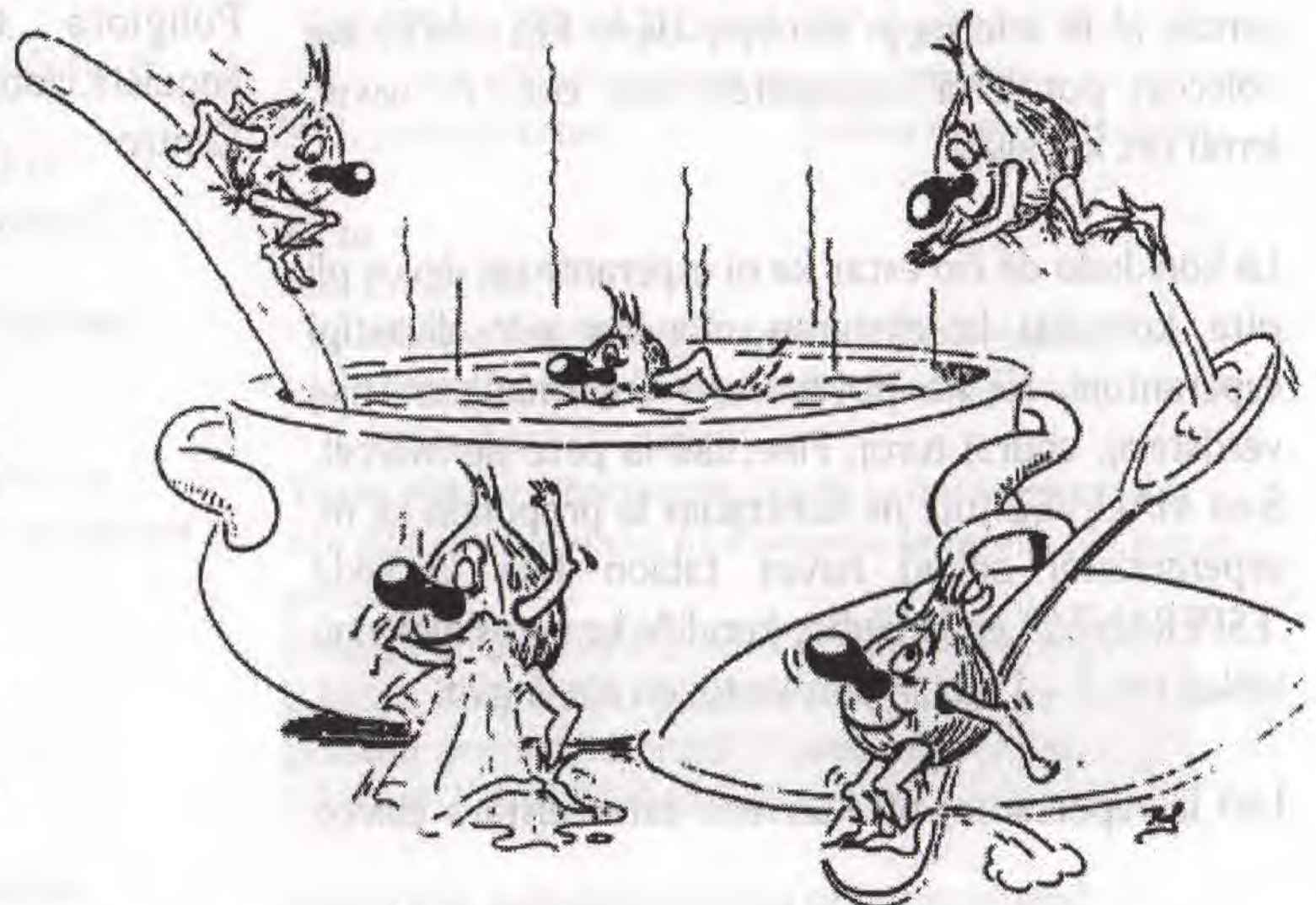
Preparo:

Tranĉaĵigu la cepojn. Konservu unu belan cepon. Stufu la cepojn en la graso. Aldonu bolintan akvon, poreon, celerion, tranĉitajn terpomojn kaj laŭron. Pipru kaj salu. Metu sur moderan fajron kaj lasu plenkuireti. Intertempe stufu la restantan delikattranĉitan cepon kaj aldonu ĝin al la supo.

Finfine vi kronu vian majstraĵon per la bakitaj pankrustetoj aŭ superŝutu la fajne raspitan fromaĝon.

(Recepto laŭ: Ludoviko Paŭlo Boon, en 'Manĝi Flandre')

pds

Raporto pri vizito al la "Centre Polyglotte" en Bruselo

Merkredon, la 24-an de novembro 2004, la esperantistoj Marcel DELFORGE kaj Remy SPROELANTS vizitis la poliglota klubon de Bruselo, 20, rue Général Fivé (Etterbeek).

La klubdomo situas en la "Jardin de Fontenay" kaj disponas pri granda lokalo, kie la klubanoj povas diskuti en pluraj lingvoj pri arbitraj temoj. La klubo kunvenas ciumerkrede je la 20.00 horo ĝis... kaj ofertas la eblecon trinki kaj mangi ion je tre demokrataj prezoj.

Ni estis akceptitaj de la Ĝenerala Sekretario de la CPB, S-ro Roger MALEVEZ kaj konstatis ke en tiu loko pluraj lingvoj (franca, nederlanda, angla, germana, hispana, itala, rusa kaj kelkfoje la Portugala, la Pola kaj eĉ ĉi tiun merkredon la Ĉeĥa) estis parolataj je diversaj disarigitaj tabloj. La pli granda tablo estis la franca, poste la angla kaj la germana kaj poste la nederlanda.

Regis tre agraba etoso kaj la homoj vigle diskutis pri la plej diversaj temoj. Ni unue iris al la angla, poste al la nederlanda tablo kaj konstatis kun ĝojo ke la homoj multe interesiĝis pri internacia lingvo. Komprenoble, multaj tute neniam aŭdis paroli pri Esperanto, sed, tamen, aŭskultis tre interese al niaj eksplikoj kaj - jes, komprenoble - al nia reklamo kaj varbado favore al nia lingvo internacia. Remy eĉ notis la retadresojn de kelkaj interesuloj kaj poste sendis al ili informojn (ttt-ejoj UEA, FEL, APE, kaj eblecojn por lerni Esperanton rete ekz. ĉe www.lernu.net kaj aliaj).

La konkludo de ĉio estas ke ni esperantistoj devus pli ofte kontakti la eksteran mondon por divastigi esperanton. Ni ne povas resti enfermitaj en niaj verdstelaj, eburaj turoj. Fine, laŭ la peto de Marcel, S-ro MALEVEZ tute ne kontraŭas la proponon ke ni, esperantistoj ankaŭ havus tablon kun la sildo 'ESPERANTO' en la klubo, kondiĉe ke estus almenaŭ kelkaj (= 3 - 4 aŭ pli) parolantoj en nia lingvo.

Laŭ la raportantoj tiu kunveno estas elstara ebleco

por montri nian Verdian Stelon kaj por enmiksiĝi en la aliaj grupoj kaj paroli en kiel eble multaj lingvoj PRI la internacia lingvo. Laŭ ni, tiu loko estas la perfekta ejo por varbado kaj disvastigado de niaj ideoj kaj la lingvo internacia. Pro tio, ni petas la legantojn de ĉi tiu raporto kaj tre speciale la respondulojn de la Esperantaj Klubo disvastigi ĝin ekzemple en la klubaj revuoj kaj paroli pri la afero kun viaj klubanoj.

Sed ankoraŭ pli grave: instigi la esperantistojn partopreni al la diskutoj en la Belgaj Poliglotaj Centroj (vidu detalan liston ĉe <http://www.cerclepolyglotte.com/>) Troviĝas kluboj en Antwerpen, Ath, Brussel, Charleroi, Hulpe (La), Luik, Verviers kaj Waterloo. Leganto kiu deziras partopreni al tiu projekto aŭ kiu deziras ricevi pli da informoj povas kontakti unu (aŭ ambaŭ) raportantojn.

Se Remy trovas sufiĉan fonduson kaj apogon, li eĉ pensas establi Poliglota Klubon en la Provinco Limburgo (Hasselt, St-Truiden, Beringen.), ĉar en Flandrio nuntempe nur ekzistas la antverpena klubo. Ĉiu esperantista poligloto kiu volas kunlabori pri tiu projekto estas petita kontakti Remy.

Koran dankon pro la legado kaj antaŭ ĉio pro la kunlaboro.

Marcel DELFORGE - mardelforge@brutele.be

Remy SPROELANTS - respro@biz.tiscali.be

Referencoj: <http://www.cerclepolyglotte.com/> : TTT-ejo de la Universala Poliglota Centro <http://users.swing.be/polyglot.be/> : TTT-ejo de la Brusela Poliglota Centro <http://users.belgacom.net/linguists.club/> : TTT-ejo de la Antverpena Poliglota Centro

2005-2 Deze aflevering verschijnt in maart, het thema is dus de lente. Lees over de laatste sneeuwvlok in het gedichtje van Alexander Logvin. Het gedicht brengt ook de gelegenheid even uit te weiden over problemen in het woordgebruik.

PRINTEMPO

(N.B. Ĉiuj difinoj kaj multaj klarigoj en la teksto fontas el PIV2)

1) PRINTEMPO

Poemeto pri la alveno de printempo.
(Malfacilaj vortoj: neĝero *sneeuwvlok*; reto *net(werk)*; ekstremitoj *trillen*; torento *bergstroom, vloed*; radii, stralen; ĝojsento *gevoel van vreugde*; manplato, *handpalm*).

Lasta neĝero A. P. Logvin

Sub reto de neĝo
ektremas torento,
 ĉu fiŝo arĝenta ekbrilas?
 Radias la suno
alvenas ĝojsento ----
 aprilo
april
jubilas!
 Printempo karesas
ĉe ŝtonparapeto
 neĝeron
kun varma kompato,
 sed ve!
malaperas
ĉi lasta floreto
 de vintro
sur ĉarma manplato ...

(Esperanta antologio, UEA 1984, p. 640).
Logvin, Aleksandro Porfirjeviĉ (1903-1980).
 Sovetiano kaj rusiano (kun danko al gelingvistoj Pentus el Moskvo pro jenaj precizigoj: li naskiĝis en Ukrainio sed loĝis en Moskvo de 1925 ĝis la morto, escepte de ekzilo en 1930-1931), esperantisto de 1923. Verko: *Sur la vivovojo* (poemaro, 1964).

Kelkaj demandoj pri la poemo

La neĝo ĝenerale formas **tavolon**¹, sed ĉi tie temas pri reto. Kial?
 Torento ĝenerale fluas rapide, sovaĝe, kaj ĉi tie ĝi **ektremas**. Kial?
 Kial la verkisto metas demandon pri la fiŝo?
 Ĉu la verkisto staras sur la bordo de la torento?
 Ĉu li estas sola?
 La spaca prezentado de la teksto estas **nekutima**: kiel tio efikas?

N.B. Por lernemuloj: Leginte la subajn ekzercojn, provu rediri ilin kovrante alterne la partojn markitajn per vertikala linio kaj la nemarkitajn.

Komentoj pri la vortprovizo

Neĝero : la sufikso **-ER-**

a) **Neĝo, neĝero**

Kion esprimas la sufikso **-er-**?

| unu el la elementoj, el kiuj konsistas tutaĵo.

Anstataŭ 'neĝero' oni povas diri ankaŭ:

| neĝofloko, floko de neĝo².

Anstataŭ '**guto**' oni povas diri ankaŭ:

| akvero.

b) **Fajrero**³

Krom 'fajrero' ekzistas ankaŭ 'sparko'. Diferenco?

| **Sparko** estas pli precize fajrero, kiu estiĝas inter elektrodoj. Sparko *elektrische vonk*.

Kp. sparkilo *bougie*.

c) **Ĉeno kaj ĉenero**

La forto de ĉeno⁴ dependas de la forto...

| de la plej malforta ĉenero⁵.

Klarigu la esprimon: 'Kie maldike, tie rompiĝas'.

| **Rompiĝo** okazas en la plej malforta loko de io.

Komparu 'ĉeno / kateno'⁶

'ĉeno' pli sugestas ideon de ligilo, 'kateno' pli sugestas tiun de fortikeco, **malhelpo**, ĝeno, puno⁷.

ĉ) **Greno kaj grenero**. Komparu

<i>graan</i>	greno		
(<i>graan</i>)korrel	grenero		grajno
<i>grein (klein gewicht)</i>		grano	
<i>greintje</i>		grano	grajno

Testu vin! Kompletigu kaŝinte la duan kolumnon.

Rakonto sen ia ... da vero. | grajno

...etoj de sablo. | grajnetoj/sableroj

Ĵeti ...ojn al la birdoj. | grajnojn

Mueli⁸ ...on por fari **farunon**⁹. | grenon

Eĉ blinda kokino povas trovi ...on². | grajnon

Li ne havas en la kapo eĉ unu ...on da saĝo². | grajnon /granon

Kiam estas **semota**¹⁰ vintra ...o? | greno

Malgranda kiel...o de rizo. | grajno

Kia ..., tia pano². | greno

Grenero estas ... de greno. | grajno

...o de hajlo¹¹ | grajno

...o da pura oro en amaso **kota**². | grano

En silo oni konservas ... | grenon

N.B. grenejo estas... | domo aŭ parto de domo

Reto

Kio estas reto?

| teksaĵo¹² el ŝnuroj¹³, fadenoj¹⁴ kaj similaj, **interplektitaj** kun grandaj aŭ malgrandaj interspacoj (la maŝoj¹⁵).

Testu vin! a) Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto. b) Komentu la terminojn grase presitajn.

1 laag 2 sneeuwvlok 3 vonk 4 ketting 5 schakel
 6 keten, boei 7 straf 8 malen 9 bloem 10 zal
 gezaaid worden 11 hagel 12 weefsel, textiel
 13 touw, koord 14 draad 15 mazen

En/Ĉe kiuj popularaj sportoj oni uzas retojn?

ĉe teniso, **piedpilko** (futbalo), korbopilko (basketbalo)...

Por kio povas servi reto? (bestoj, homoj, aĵoj)

Por kapti bestojn, ekz. fiŝojn, papiliojn¹⁶, birdojn...

Figurasence, por **influi** homojn. Kp.:
 'Virina **rideto** pli kaptas ol ... reto?'

Por porti aĵojn oni uzas i.a. sakon el reto.

Ekzistas ankaŭ tutmonda komputila reto, la ...
 | interreto¹⁷.

Uzi la interreton nomiĝas ...
 | (inter)retumi¹⁸

Por ricevi retpoŝt(aĵ)on¹⁹, vi devas havi ...
 | ret(poŝt)adreson²⁰.

Ĉu vi ŝatas **retpoŝti**²¹?

Ektremi

Vortproviza komparo inter du lingvoj:

<u>PRISMA</u>	<u>VERSCHUEREN</u>	<u>DE SMEDT</u>
<u>sidderen</u> hevig beven	hevig beven	tremi
<u>trillen</u> beven, rillen	hevig beven	trem(et)i+ (trili, vibri, oscili)
<u>rillen</u> beven, trillen	huiveren, sidderen, beven	tremi
<u>bibberen</u> rillen	rillen	trem(et)i
<u>huiveren</u> rillen, terugschrikken	beven, rillen	tremi, time retiriĝi, heziti
<u>flakkeren</u>		flagr(et)i, tremeti

Torento

Kio alia povas **elflui** abunde kaj rapide?

(stort)vloed van tranen woorden scheldwoorden van gedachten stortregen	torento da larmoj (torentaj larmoj) da vortoj da insultoj da pensoj torenta pluvo, pluvtorento
--	--

Ĝojo

Duoblaj ekzercetoj: A) Parigu la vortojn de la unua kolumno kun ilia traduko kaj inverse (kp. la solvojn sub ĉiu ekzerceto).

B) Traduku ĉiun kolumnon kaŝante la alian.

vreugde bereiden

a ĝoji	1 verheugend
b ĝoja	2 iem. vreugde bereiden
c ĝojiga	3 blij zijn
ĉ ĝojigi	4 blij
d kaŭzi ĝojon al iu	5 verheugen

Solvoj: ac, bd, ca, ĉe, db, eb (1c, 2de, 3a, 4b, 5ĉ)

vreugde beleven

a ĝoji pri, pro io	1 dat stemt tot vreugde
b partopreni en ies ĝojo pri, pro	2 blij zijn om, over iets
c (du)opa ĝojo estas (du)obla ĝojo	3 vreugde scheppen in, vr. eraan beleven
	4 in iemands vreugde

ĉ sperti, travivi ĝojo	5 delen
d tio alklinigas al ĝojo	6 gedeelde vreugde is dubbele vreugde
	vreugde om)
- Solvoj: a2, b4, c5, ĉ3, d1 (1d, 2a, 3ĉ, 4b, 5c).

vreugde (be)tonen,

a elmontri ; esprimi sian ĝojon.	1 zich in de handen wrijven
b froti al si la manojn pro ĝojo	2 opspringen van vreugde
c (alte) eksalti de/pro ĝojo	3 zijn vreugde (be)tonen, betuigen

Solvoj: a3, b1, c2 (1b, 2c, 3a)

stralende vreugde

a delira pro ĝojo	1 stralend van vreugde
b ĝojebria	2 uitzinnig van vreugde
c la ĝojo atingis la supron	3 vreugdedronken, dronken van vreugde
ĉ ĝojradia, radii de/pro ĝojo	4 de vreugde steeg ten top

Solvoj: a2, b3, c4, ĉ1

vreugdeverstoorder

a ĝojĝenantosDS	1 een domper op de vreugde
b glaciac duŝosDS	2 was van korte duur
c la ĝojo forflugis rapide	3 vreugdeverstoorder

Solvoj: a3, b1, c2

Ne konfuzu: malĝoja / senĝoja!

malĝoja: sento de iu malĝojanta
 senĝoja: sentanta nenian ĝojon
 malĝoji *bedroefd zijn*, senti vivan malagrablan senton pro ia malfeliĉo.
 malĝojo *droefheid*

Du proverboj

Vera amiko estas amiko en ĝojo ...
 | kaj malĝojo?
 aŭ Vera amiko estas amiko en ĝojo kaj ...
 | ploro?

Testu vin! Ekzercoj kaj b

16 vlinders 17 internet 18 surfen 19 e-mail
 20 e-mailadres 21 e-mailen

Ree pri la temo 'printempo'

Kiam komenciĝas (la) printempo?
 | la 21an de marto

Ĉu 'printempo' aŭ 'la printempo'?

Multe dependas de la nacia lingvo de la parolanto. Laŭ PAG (paĝon 98, §7a), kiam la nomo de la sezono estas subjekto de verbo de agado (komenci, veni, aperi, fini, surprizi...), oni inklinas uzi ĝin kun artikolo. La kialo laŭ mi estas, ke la sezono iĝas kvazaŭ aganto kaj akiras ian personecon. Aliokaze, oni uzas ĝin same kiel ekz. la nomojn de tagoj. Ĉiu

akceptos kaj evitos laŭ sia propra lingva kutimo iun el jenaj konstruoj:
 Tiun jaron la vintro estis ege frua.
 Tiun jaron estis vintro ege frua.
 Tiun jaron vintro estis ege frua.

Kion oni volas diri per tio, ke la naturo estas en **letargio**?

ke ĝi ŝajnas profunde dormi.

Kio estas vintrodormo?

Vintrodormo en PIV: speco de letargia stato, en kiun venas dum vintro iuj **mamuloj**²² (ekz. gliro²³, marmoto, vesperto²⁴ k.s.)

Ili ... en letargion, en vintrodormon.

falas

Post la vintra frostoj la akvo **degelas**²⁵. Kie oni observas tion?

sur la riveretoj, la lag(et)oj, la stratflakoj²⁶, la fosajoj²⁷, la kanaloj²⁸.

Kio estas la printempa **rivaltiĝo**?

Pro la degelo, pli da akvo fluas al la riveroj.

Kio estas la degelbaroj²⁹?

La vojoj estas baritaj pro la **degelo**, ĉar la grundo kaj la vojkovraĵoj³⁰ iĝas molaj.

Kion oni komprenas sub la degelo de politikaj rilatoj?

ke la rilatoj **malstreĉiĝas**.

Kaj sub la degeligo de bankkonto aŭ de kreditoj?

ke la bankkonto ne plu estas blokita kaj la kreditoj ne plu **frostigitaj**³¹.

Al glacio printempa kaj al amiko tro nova ne fidu².

Kial printempa glacio ne estas **fidinda**?

pro la altiĝo de la temperaturo, la glacio **rompiĝas** facile.

Kion oni observas sur la fruktaroj en tiu sezono?

Ili burĝonas³². La foliburĝonoj kaj la florburĝonoj **ŝvelas** kaj krevas³³.

Ne konfuzu -ita / -inta!

praktika proksimuma signifo:

-inta = kiu/kio "faris" mem (eĉ se temas pri 'frosti') → verbo netransitiva

-ita = kiu/kio estas/estis "farita" de alia → verbo transitiva

la longe frost--aj lagetoj	frostintaj
frostig--aj kreditoj	frostigitaj
la finfine degel--a glacio	degelinta
la rompiĝ--a glacio	rompiĝinta
glacio romp--a pro granda premo	rompita
la degelig--aj internaciaj rilatoj	degeligitaj
la ŝvel--aj florburĝonoj	ŝvelintaj
la krev--aj burĝonoj	krevintaj
la krev--a pneŭ(matik)o	krevinta
la trapik--a pneŭ(matik)o	trapikita
krevig--a pneŭ(matik)o	krevigita

Unu kukolo³⁴ printempon ne venigas².=?

Kiam kukolo post la vintro kukuas, iuj pensas, ke tio **anoncas** la alvenon de la printempo. Tamen: unu signo povas anonci, sed ne sufiĉas por efektiviĝi.

Rilate la homan vivon, la printempo estas ...

la simbolo de la juneco.

Kompletigu kaj klarigu:

Printempo semas, aŭtuno ...

rikoltas. Kion oni lernas juna, tio poste utilos.

Testu vin! Ekzercoj a kaj b

22 zoogdieren 23 zevenslaper 24 vleermuis

25 dooien 26 plas 27 gracht 28 gracht

29 dooiversperring 30 wegdek 31 bevroren

32 uitbotten 33 barsteñ 34 koekoek

2) VORTFARADO. LA SUFIKSO -ET- (sekvo)

La difino de PIV gravas por kompreni la signifon de pluraj diminutivaj: "sufikso esprimanta la malplej altan gradon de grandeco aŭ intenseco, plej ofte kun specialigo de la radikvorta ideo" (substreko de mi).

Ekzerco: Parigu ĉiun vorton el A kun ĝia traduko en B kaj komparu kun la solvoj en C!

A) ameto - beleta - dormeti - ebrieta - faleti - flugeti - frenezeta - glaseto - juketi - kanteti - krieti - malsaneta - malseketa - malvarmeta - koel - nebuleto - paŝeti - pluveti - rideto - rivereto - salteti - sonoreti - ŝnureto - ŝtrumpetoj - tuseti - varmeta - venteto - vojeto

B) aangeschoten - beek - briesje - fladderen - genegenheid - glimlach - huppelen - janken - knap - kuchen - lauw - likeurglaasje - motregen - neuriën - niet goed wijs - ongesteld - pad - sluimeren - sokken - struikelen - tingelen - tintelen - touwtje - trippelen - vochtig - waas -

C) Solvoj: ameto genegenheid - beleta knap - dormeti sluimeren - ebrieta aangeschoten - faleti - struikelen - flugeti fladderen - frenezeta niet goed wijs - glaseto likeurglaasje - juketi tintelen - kanteti neuriën - krieti janken - malsaneta ongesteld - malseketa vochtig - malvarmeta koel - nebuleto waas - paŝeti trippelen - pluveti motregen - rideto glimlach - rivereto beek - salteti huppelen - sonoreti tingelen - ŝnureto touwtje - ŝtrumpetoj sokken - tuseti kuchen - varmeta lauw - venteto briesje - vojeto pad

3) VERTAALOEFENING

Een uitdaging: laten we eens een poging doen om de ballade van Heer Halewijn te vertalen ! Het rijm speelt hier een belangrijke rol, dus is het aanbevolen ook in de vertaling een rijmende tekst te maken. Natuurlijk gaat dat soms ten koste van de trouwe weergave van de brontekst. In de mate van het mogelijke is ook het aantal lettergrepen van het origineel in acht te nemen. Jammer genoeg gaat in de vertaling ook het archaisch karakter van de taal verloren, maar dat is nu eenmaal zo. Alle suggesties zijn welkom!

Heer Halewijn

- 1 Heer Halewijn zong een liedekijn,
Al wie dat hoorde wou bij hem zijn.
- 3 En dat vernam een koningskind,
Die was zo schoon en zo bemind.
- 5 Zij ging al voor haar vader staan :
« Och vader, mag ik naar Halewijn gaan ? »
- 7 « Och neen gij dochter, neen gij niet !
Die derwaart gaan en keren niet. »
- 9 Zij ging al voor haar moeder staan :
« Och moeder, mag ik naar Halewijn gaan ? »
- 11 « Och neen gij dochter, neen gij niet !
Die derwaart gaan en keren niet. »
- 13 Zij ging al voor haar zuster staan :
« Och zuster, mag ik naar Halewijn gaan ? »
- 15 « Och neen gij zuster, neen gij niet !
Die derwaart gaan en keren niet. »
- 17 Zij ging al voor haar broeder staan :
« Och broeder, mag ik naar Halewijn gaan ? »
- 19 « 't Is mij al eens waar dat gij gaat,
als gij uw eer maar wel bewaart
- 21 En gij uw kroon naar rechten draagt. »
Toen is zij op haar kamer gegaan
- 23 En deed haar beste kleren aan.
Wat deed zij aan haren lijve ?
- 25 Een hemdeken fijnder als zijde.
Wat deed zij aan haar schoon korslijf ?
- 27 Van gouden banden stond het stijf.
Wat deed zij aan haren roden rok ?
- 29 Van steke tot steke een gouden knop.
Wat deed zij aan haren keerle (lang overkleed) ?
- 31 Van steke tot steke een peerle.
Wat deed zij aan haar schoon blond haar ?
- 33 Een krone van goud en die woog zwaar.
Zij ging al in haar vaders stal
- 35 En koos daar 't beste ros van al.
Zij zette zich schrijlings op het ros,
- 37 Al zingend en klingend reed ze door 't bos.
Toen zij dat bos ten halven kwam,
- 39 Halewijn zaan (spoedig) haar tegen kwam.
Hij bond zijn peerd aan eenen boom,
- 41 De jonkvrouw was vol angst en schroom.
« Gegroet », zei hij, « gij schone maagd,
- 43 Gegroet, zei hij, « bruin ogen klaar !
Kom, zit hier neer, ontbind uw haar ! »

4) UITWERKING VAN VORIGE VERTAAL-OEFENING

Uit 'Kijk' januari 2004, p. 54.

Computeren met gedachten.

Komputili per pensoj.

Scienca fikcio denove iĝis realo. La usona entrepreno Cyberkinetics Inc. komencos (ekkomencos, startos *noot 1*) en la daŭro de tiu ĉi jaro testojn pri la Braingate, blato (mikrocirkvito), kiu estas muntita en la kapon de paralizitaj pacientoj. Homoj, kiuj ne plu povas uzi siajn membrojn pro damaĝo en la spino (vertebraro, vertebra kolono, rakio), tamen ankoraŭ kapablas per la cerbo elsendi la signalojn. La blato kaptas ilin kaj transsendas ilin al ekstera aparato,

ekzemple komputilo. Kaj tiel, principe, devus esti eble (devus eble) funkciigi aparatojn per pensoj. Kun simioj la lertajon oni jam ofte sukces(plen)e (el)montris, kaj ĉial supozeblas, ke ĝi funkcios ankaŭ ĉe homoj.

Kaj nun, finfine, la afero okazos. Se la klinika testotio permesas, oni enplantos Braingate blaton ĉe kvin grave (serioze) paralizitaj volontuloj. Kaj tio estas nur la komenco. La volontuloj estas la unuaj homoj kun tia blato en la kapo, do la esploristoj devas ankoraŭ precize lerni, kiujn signalojn ili devas kapti kaj kiel ili devas traduki ilin.

Kiam tiu unua fazo sukcese estos konkludita, oni disvolvos ĉe Cybernetics ankaŭ aliajn aparatojn, kiuj povos faciligi la vivon de la pacientoj. Oni povas ekzemple pensi pri motorizita rulseĝo, kiun oni povas funkciigi (priservi) per la penso.

Precipe por homoj, kiuj ne povas sendepende moviĝi, tio estas bona novaĵo, sed finfine ĝi povus esti aplikebla por/al ĉiuj (por/al iu ajn). Ĝi donas novan dimension de pigreco al komputilludado kaj komputilado: nur sterniĝu kaj tutsimple (*noot 2*) fiksrigardu la ekranon. Per la pensoj vi trenas la musmontrilon (mussageton). Kompreneble, vi nur devas lasi profunde piki en vian cerbon blaton grandan kiel aspirino kaj ankaŭ (kune kun) cent elektrodojn.

Eble vi ne trovas tion bona ideo. Tamen, laŭ la esploristoj, ne estas kialo por maltrankviliĝi (maltrankvileco). El eksperimentoj kun simioj montriĝas (evidentiĝas), ke la blato ĉi-momente bone funkcias dum pli-malpli du jaroj kaj ke poste oni povas facile forpreni ĝin (kaj ke poste ĝi facile forpreniĝas). Poste (post tio) oni povas tutsimple enplanti novan. Interesa futurisma bildo: dufoje jare ek al dentisto kaj unufoje ĉiun duan jaron (ek) al la Braingate-kliniko por ĝisdatigo (aktualigo) de via cerba/komputila interkonekto.

Reta adreso:

(www.cyberkineticsinc.com/about).

Komentoj

noot 1. ekkomenci / starti

'starti' uziĝas en sporta lingvaĵo kaj por motoroj, aparatoj kaj similaj.

noot 2. wezenloos

'apatie, senreage' klinkt emfatisch. Liever 'tutsimple'?

Vragen en/of opmerkingen uitsluitend en rechtstreeks aan de redacteur van de rubriek sturen:

Emiel Van Damme,

Albert -I- straat 44, B-1703 Schepdaal.

retadreso: emile.vandamme@belgacom.net

Enkele weken geleden is Het Cesar Vanbiervlietfonds het internettijdperk binnengetroten. Sinds begin januari is de boekencollectie van het fonds – weliswaar in ruwe vorm – raadpleegbaar op het Internet, webstek http://users.telenet.be/griza_leono.

Op enkele maanden tijd zijn Joost Vanderbauwhede, 'freŝbakita esperantisto', en Leo De Cooman erin geslaagd om de hele boekencatalogus elektronisch te registreren. Daarna heeft Leo de bestanden gepubliceerd op zijn persoonlijke webstek. De gegevens zijn er nu raadpleegbaar in twee formaten: als MS-Excel- en als html-document.

De publicatie van deze gegevens op het Internet is een belangrijke eerste stap in de ontsluiting van het fonds naar de buitenwereld. Natuurlijk zou het vanuit het oogpunt van gebruiksvriendelijkheid goed zijn dat de gegevens op een professionele manier ingebed worden in een (eigen?) webstek, bijvoorbeeld met een aangepaste zoekfunctie. Ook de rijke tijdschriftencollectie verdient publicatie op het Internet omwille van haar belang als historisch opzoekingsmateriaal. Het Internetverhaal is dus nog niet ten einde.

Ondergetekende is op zoek naar mensen met belangstelling voor en/of kennis van webontwerp en/of bibliotheekadministratie om te helpen bij het creëren van een dergelijke website. Gelieve daarvoor contact op te nemen met Piet Glorieux (e-mail: piet.glorieux@telenet.be).

Vanzelfsprekend zijn ook vrijwilligers om mee te helpen bij het klasseren en organiseren van het materiaal nog bijzonder welkom. Gelieve daarvoor contact op te nemen met Hugo Rau (tel. 055 /312703, e-post: rau-1@freegates.be)

Over het Vanbiervlietfonds

Dit fonds is ontstaan als de persoonlijke verzameling Esperanto-objecten van Cesar Vanbiervliet, esperantist en toenmalig hoofd van de dienst burgerlijke stand in de Kortrijkse stadsadministratie. De collectie kreeg op termijn een aanzienlijke

omvang en waarde zodat Cesar het nuttig achtte om ze een degelijk onderkomen te verschaffen. Cesar had toen het schitterende idee om de collectie te schenken aan de stad. De collectie, van toen af (1972) het 'Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet' geheten, vond een onderkomen in lokalen van de Kortrijkse stadsbibliotheek waar ze zich nu nog altijd bevindt... en groeit.

Na het overlijden van Cesar in 1982 was het zijn rechterhand Jan Hanssens die het beheer van het fonds op zich nam. Maar snel daarop (1983) overleed ook deze laatste waarna Roland Rotsaert er zich om bekommerde. De huidige beheerder – sinds 1998 - is Hugo Rau, die met de hulp van diverse andere vrijwilligers, probeert om de blijvende instroom van Esperanto-objecten te klasseren en te registreren.

Op dit ogenblik omvat het fonds zo'n 10 000 boeken, zo'n 10 000 ingebonden jaargangen van tijdschriften en nog tal van andere Esperanto-objecten. Met zo'n omvang kan deze collectie zich meten met belangrijke buitenlandse collecties. Het fonds geniet dan ook een uitgebreide bekendheid in Esperantomilieus in binnen- en buitenland. Buitenlandse esperantisten zakken, omwille van het Vanbiervlietfonds, speciaal af naar Kortrijk. Redenen te over om het zo goed mogelijk toegankelijk te maken.

Piet Glorieux

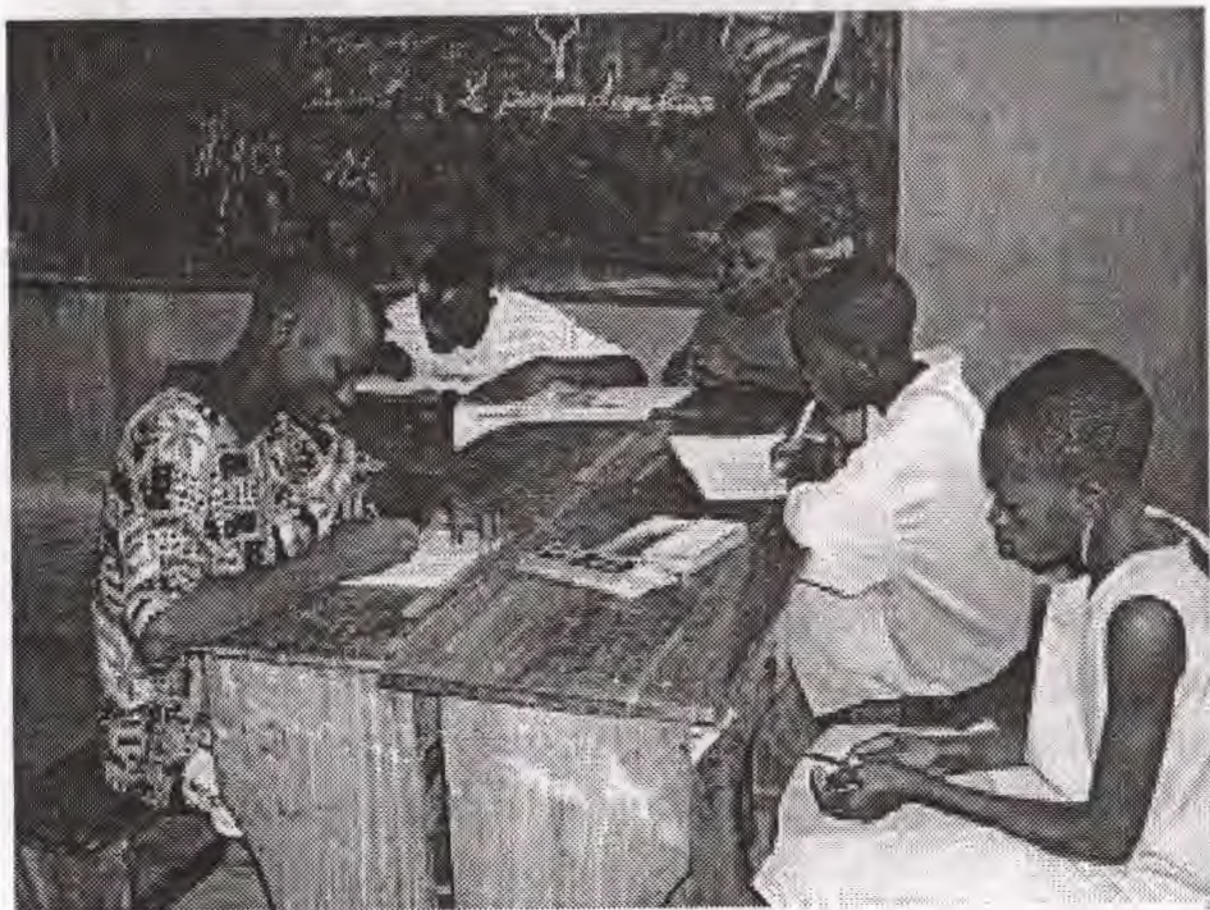

Plenplena estis la salono de la Esperanto-domo, Frankrijklei 140, Antverpeno. Sidante ĉe longaj manĝotabloj, starante ĉe la bufedo, babilante, trinkante... esperantistoj el tuta Belgio tutplenigis la kunvenejon de La Verda Stelo.

Estis la 21a de januaro 2005. Kaj je la 22a de januaro 1915 naskiĝis infano kun la nomo Jules Verstraeten. Neniam juna Jules imagis ke iam li estos la centro de tiom da varmo kiu verŝiĝos sur li en esperantista festo pro lia 90-jariĝo kaj lia 55-jara membreco en la klubo. Unu preleganto post alia substrekis kaj laŭdis lian modestecon, lian helpemon, lian fidelecon. Malgraŭ lia malŝato pri laŭdado lia nomo estas tamen ligita al iniciatoj kiuj nuntempe staras kiel monumentoj:

- La Verda Stelo, la Antverpena klubo kiu de jardekoj posedas sian propran domon en la koro de Antverpeno. Jules Verstraeten multe helpis por ke tiu domo estu aĉetita kaj renovigita.
- Institucio Hodler '68, kiu estas fondita por kolekti kapitalon, kies rentumo servu la agadon de UEA.
- Lernejo Jules Verstraeten en afrika lando Benino. Ĝi estas fondita de Jean Codjo kiu sukcesis akiri la helpon de germanaj kaj belgaj esperantistoj. Tiu elementa lernejo funkcias tre kontentige.

Agnes Coene-Geelen, samklubanino, ĵus revenis de tutmonata restado en Togolando kaj Benino kaj povis certigi la ĉeestantojn ke infanoj bele lernas Esperanton tie, instruate de Pierre Houenavo en vilaĝo Koĝi. Fasketon da leteroj ŝi kunportis por la jubileanto, kies nomo estas kara al la Beninanoj. Li mem estis kortuŝita. En sia dankparolado li kvazaŭ pardonpete menciis siajn nefortajn kapablojn: gvidi asocion, paroli publike, verki science aŭ literature. Li estas "homo de la ciferoj".

Malmultaj homoj en la mondo de la ciferoj tamen estas tiel ŝatataj, eĉ amataj, kiel Jules Verstraeten. Granda problemo por la klubo estraro estis: kiel elekti donacon por li? Li mem ĉiam asertas ke li ne bezonas ion, kaj havas sufiĉon.

La donaco do fariĝis, kongrua kun la etoso, io komuna. En senluma salono oni alportis grandegan torton kun piroteknikaĵo. Ĝi sufiĉis por regali ĉiujn ĉeestantojn. Kaj duan donacon la amikaro preparis: ĝi kolektis monsumon de 2085 eŭroj por la fondaĵo Jules Verstraeten, kiu estis fondita por kovri la kostojn de vivteno kaj enordigo de la Esperanto-Domo en Antwerpen, por Jules Verstraeten unu el la plej valoraj kaj subtenindaj projektoj. Estis mesaĝoj i.a. de Renato Corsetti kaj de Osmo Buller. Grégoire Maertens parolis nome de Institucio Hodler.

Ans Bakker nome de UEA kaj Hans Bakker nome de Esperanto Nederland partoprenis la feston kaj transdonis korajn gratulojn. Estis grandioza vespero.

Hans Bakker

Koran dankon al la donacintoj:

Peter Ameye, Piet Verhees, Mireille Storms, Lydia Kerremans, Ilse Jacques, Leen Peeters, Marc Vanden Bempt, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, Flory Witdoeck, Istvan Ertl, Henny Jacques, Stella De Weerd, Mieke Bens, Ivo Durwael, Alonso Fernandez, Chris Declerck, Denise Parente, Peter De Kreiner, Gerd Jacques, La Progreso, Paula, Carlos Tytgat, Kristin Tytgat, Jo De Ketelaere, Lydia Buyst, Anonima, Institucio Hodler, Grégoire Maertens, Ans, Hans Bakker, Osmo Buller, Anonime, François Schellekens, Eddy Van den Bosch, Eric Vervae, M. Vanderbruggen, Jules Verstraeten, Alex Humet, René Geivaerts (averaĝe 55 eŭroj)

la jubileanto Jules Verstraeten

Ziehier een project dat Esperantisten toch nauw aan het hart zou moeten liggen: een lobby-inspanning bij alle mogelijke politieke verantwoordelijken van deze blauwe planeet om nog in deze 21ste eeuw te komen tot de aanduiding van een wereld-hulptaal, om het probleem van de “Toren van Babel” eindelijk eens grondig op te lossen.

Hierbij wordt voorlopig echter nog open gelaten welke die taal dan wel zal zijn, alhoewel Esperantisten daar natuurlijk zo hun ideetje over hebben.

Het initiatief, waarvan het internet-adres: <http://onetongue.com/> gaat uit van mijn Amerikaanse vriend Brett Zamir. “De initiatiefnemer van dit project werd rechtstreeks geïnspireerd door de “*each one teach two*”-techniek, na het zien van de film, *Pay it Forward tijdens* een internationale vlucht in maart 2001, ofschoon andere invloeden reeds aanwezig waren.

De verspreiding van het unu-lingvo-idee is gebaseerd op het principe: “Iedereen zoekt minstens twee nieuwe aanhangers van dit idee”, zodat, theoretisch althans, de meer dan 6 miljard aardbewoners volgens de formule “2 exponent x” zeer snel zouden kunnen bereikt worden.

In de veronderstelling van een maandelijkse verdubbeling van de aanhangers, zou heel de wereldbevolking bereikt kunnen worden in minder

dan 33 maanden ($2 \text{ exp } 33 = 8.589.934.592$). Momenteel bestaat de webstek www.onetongue.com volledig in het Engels en Spaans en gedeeltelijk in het Nederlands, Frans en Esperanto. Het initiatief staat nog in zijn kinderschoenen en de medewerking van overtuigde aanhangers zal zeker nodig zijn en erg worden op prijs gesteld.

Mogen we aan de clubverantwoordelijken vragen deze informatie maximaal in hun geëigende kanalen te verspreiden en er eventueel over te debatteren tijdens de clubvergaderingen.

Wie wenst deel te nemen aan dit project en mogelijk wenst actief samen te werken (vertalingen, organisatie, verspreiding van het idee ...) neemt best contact op met ondergetekende.

Remy SPROELANTS,
Tel: 011/432010
GSM: 0476/253415
respro@biz.tiscali.be

WASSALONS VAN OSTA

EKEREN : Markt 10

KAPellen : Hoevense Baan 34

BRASSCHAAT : Bredabaan – Van Hemelrijklei 9

Ouders Online

Ouders Online is een van de oudste Nederlandstalige tijdschriften op het internet. Het veelgelezen blad biedt een keur aan interessante informatie voor jonge ouders, o.m. een uitgebreide 'Vraagbaak kindertaal en meertaligheid'. (Taalpost, <http://www.ouders.nl/vtaal.htm>)

Liplezen

Nieuw in Nederland (en Vlaanderen): een computerprogramma waarmee u thuis kunt oefenen met liplezen, of de professionele term: spraakafzien. In uw eigen tijd, in eigen tempo en naar eigen inzicht. Liplezer is een oefenprogramma voor, én een eerbewijs aan alle liplezers: mensen die, hoewel ze doof of ernstig slechthorend zijn, noodgedwongen en met meer of minder succes toch proberen om de ander te verstaan; die dit doen door heel goed te kijken naar de bewegingen van de mond, het hoofd en het lichaam van de spreker. Het programma bestaat uit 2 onderdelen: Stap voor Stap, en Doe het Zelf. (Taalpost, www.liplezer.nl)

Affiches

De stad Clarence-Rockland, Ontario, Canada, heeft beslist dat op alle affiches het Frans en het Engels voortaan evenveel plaats moeten krijgen; ook de lettergrootte in beide talen moet gelijk zijn. (Metro-F, 13.1.2005)

Europeanen betalen fors om elkaar te verstaan

In 2004 zijn de vertaalkosten van de EU (zonder het Europees Parlement en het Hof van Justitie) met 60 % gestegen tot meer dan 800 miljoen euro. Voor sommige talen is er een gebrek aan vertalers en tolken. Noodgedwongen beperkt men zich, bijvoorbeeld door een maximale lengte van te vertalen teksten in te voeren en door tijdens werkvergaderingen slechts in drie talen rechtstreeks te tolken. (L'Echo, 17.1.2005)

Taalonderricht op school

Zopas werd een studie gepubliceerd over het taalonderricht in 30 Europese landen. Men komt er onder meer te weten wat de meest onderwezen vreemde taal in het lager onderwijs is (in onze Franse Gemeenschap: het Nederlands) of wat het gemiddeld aantal vreemde talen in het middelbaar onderwijs is

(recordhouder is Luxemburg met 3,3 talen). (La Libre Belgique, 1.2.2005; de studie staat op www.eurydice.org)

Grondwet

Enkele Nederlandse partijen willen het Nederlands als officiële voertaal laten opnemen in de grondwet. Zij vrezen dat er anders op termijn van de taal niet veel meer zal overblijven. (De Volkskrant, 1.2.2005)

ESPERANTO

Blade

'Blade: Trinity', de derde film uit de 'Blade'-horrorreeks, zal wellicht al uit de zalen verdwenen zijn op het ogenblik dat deze tekst verschijnt. Wie hem nog te zien krijgt kan letten op enkele Esperanto-elementen: een korte dialoog in het Esperanto, enkele Esperantovlaggen en op televisie de film 'Incubus' (met Esperantogeluid). (Nieuwsbrief 25 van Amikejo; meer over Esperanto in films: <http://eo.wikipedia.org/wiki/Esperanto-filmo>.)

Firefox: nu ook met automatische vertaling naar Esperanto

Enkele maanden geleden werd Firefox gelanceerd, een nieuwe webbrowser die het moet opnemen tegen de alomtegenwoordige Internet Explorer. Er is al een hulpprogramma voor beschikbaar, dat van Engelstalige pagina's een (benaderende) vertaling in het Esperanto geeft. Instructies voor installeren en gebruik staan op <http://traduku.mozdev.org/>. Het lijkt vooral nuttig voor niet-Engelstaligen die willen weten wat op de (vaak grotendeels Engelstalige) websites van internationale organisaties staat.

Trovanto

De catalogus van het Internationaal Esperanto-Museum en Wenen is nu geïntegreerd in het geheel van de Oostenrijkse Nationale Bibliotheek. Het eigen zoekstelsel 'Trovanto' blijft daarnaast raadpleegbaar op <http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm>. (BJA)

Muziek

De site over Esperanto-muziek is fors uitgebreid met o.m. een nieuwsrubriek, verwijzingen naar verwante pagina's, een rubriek 'vragen en antwoorden'... Zie [http://www.ikso.net/kantaro/\(ret-info\)](http://www.ikso.net/kantaro/(ret-info)).

Geneeskunde

Bijna gelijktijdig werden twee medische woordenlijsten gepubliceerd: Esperanto-Russisch-Esperanto op www.skirlet.freesurf.fr en Frans-Esperanto op <http://vortareto.free.fr>. Beide hebben een verwijzing naar www.lernu.net, een meertalige website om Esperanto te leren. (ret-info)

Wetenschappelijke informatie

Op <http://www.eventoj.hu/steb/> staan informatiedossiers in het Esperanto over diverse vakgebieden, van algebra over geneeskrachtige planten tot beton... (ret-info)

PERFEKTIGAJ KURSOJ KAJ EKZAMENOJ DE ESPERANTO

Programo

UNUA PARTO: lingvo-perfektigo

- 20a de marto en Antverpeno
- 16a + 17a de aprilo en Gento
- 24a de aprilo en Antverpeno

DUA PARTO: pedagogia trejnado

- 30a de aprilo en Antverpeno
- 1a de majo en Antverpeno
- ... ĉiam de la 9a ĝis la 17a horo.

Praktike ('oftaj demandoj')

PREZO:

- ni petas 10 eŭrojn tage, pagendaj surloke.
- vi ricevos por tio kafon/teon/akvon laŭplaĉe kaj panmanĝon tagmeze (se vi kunportos propran lunĉon, estos 5 eŭroj.)

ADRESOJ:

- Antverpeno: La Verda Stelo, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
- Gento: La Progreso, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge-Gent

DIVERSAĴOJ

- Estas preferinde partopreni ĉiujn datojn, ĉar ĉiutage ni parolos pri aliaj temoj.
- Kompreneble multaj inter vi estas tre okupitaj, do ni komprenas se ne eblas ĉeesti la tutan tempon.
- La ekzameno ne estas deviga parto.

- Tiuj kiuj deziras partopreni la ekzamenon, prefere ĉeestu minimume 3 el la 4 studotagoj.
- Tiuj kiuj volas partopreni la pedagogian trejnadon, prefere ĉeestu ankaŭ la tutan perfektigan parton (aŭ minimume 3 el la 4 tagoj de la unua parto).
- La pedagogia trejnado daŭras nur unu semajnfino, prefere oni ĉeestu ambaŭ tagojn.
- Tiuj kiuj sukcesas la ekzamenon ricevos diplomon.
- Tiuj kiuj sukcesas la ekzamenon KAJ la tutan pedagogian trejnadon ricevos aldonon atestilon (sen dua ekzameno).

LASTE:

Ne hezitu proponi temojn pri kiuj vi ŝatus lerni pli dum la studotagoj, ĉar jes ja la studotagoj estas organizataj por VI!

Se vi havas pliajn demandojn, ne hezitu skribi al: lodchjo@yahoo.com.

PS: se vi volas prepariĝi antaŭe, jen kelkaj konsilindaj libroj:

- ABC-gramatiko de Esperanto (29,75 eŭroj)
- Plena Analiza Gramatiko (bedaŭrinde elĉerpita)
- Paŝoj al Plena Posedo (10.00 eŭroj)
- Tra la labirinto de la Esperanta Gramatiko (5,70 eŭroj)

De gegevens over de clubprogramma's moeten op de redactie toekomen vóór de 10de van elke even maand. Laattijdige programmawijzigingen kunnen naar de redactie worden gestuurd en worden op de INFO-pagina opgeslagen, zodat men via het internet het juiste programma kan opuragen.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"
www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

vrijdag 4 maart : Ivo Durwael en Jean-Pierre Allewaert vertellen en tonen hun foto's van hun rondreis tot Riga.

vrijdag 11 maart: Iwona Kocieba: "Inleiding in de Interlinguïstiek - deel III".

vrijdag 18 maart: Agnes Geelen: "Een maand met Esperanto in W.-Afrika", voordracht met foto's.

vrijdag 25 maart: audiovisuele presentatie van Joris Peperstraete over Ruanda.

vrijdag 1 april : Peter Ameye: "Marokko", voordracht met projectie.

donderdag 7 april: Esperanto poëzie in het Elzenhof te Elsene (details elders in dit blad).

vrijdag 8 april: Cor van Ekelenburg: "Paleontologie, overzicht en geschiedenis".

vrijdag 15 april: Iwona Kocieba: "Inleiding in de Interlinguïstiek - deel IV".

vrijdag 22 april: Paul Peeraerts: "Wandeling door het binnenste van een spam-filter".

vrijdag 29 april: De Baltische landen - deel II: Litouwen. Kiki Tytgat vertelt over dit land en Ivo Durwael toont beelden van Riga.

Meer details over het programma kan je vinden op de web-pagina's van FEL, op het programmabord in het clublokaal of in het informatiekastje aan de voordeur. Of telefonisch via 03 234 34 00.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

Paco kaj Justeco heeft momenteel geen vast programma. Wel zal er tussen de Krokus- en de Paasvakantie een cursus voor beginners georganiseerd worden. De cursus gaat door in "Wegwijzer", Beenhouwersstraat 9, 8000 Brugge, maandagen 14, 21 en 28 februari en 7, 14 en 21 maart 2005, steeds van 19.30 tot 21.30u. Lesgever: Bart Demeyere. Kostprijs: 10,- euro voor de hele cursus. Gratis voor leden. Informatie en inschrijvingen: Bart

Demeyere, A. Dyserinckstraat 28, 8200 Brugge (tel. : 050/67.30.98 - e-post : bart.demeyere@esperanto.be).

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo
<http://users.belgacom.net/EBG>

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-sstraat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metro-station Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieve zich op voorhand aan te melden:

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk@skynet.be

Om per e-post op de hoogte gehouden te worden van de activiteiten van de Brusselse groep, stuur je een leeg berichtje naar: esperanto-en-bruselo-subscribe@yahoo.com.

GENT – La Progreso
<http://www.esperanto.be/gent>

Clubhuis: "La Progreso", Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

Vrijdag 18 maart: Jacques Schram vertelt over zijn ervaringen en belevenissen tijdens zijn voordrachtreis door Japan

HASSELT – Esperanto-klubo Hasselt
 Inlichtingen: Marcel Aerts, tel.: 011 72 00 75.

KALMTHOUT – La Erikejo
<http://users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm>

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (achter de kerk, vlakbij het NMBS-station Heide).

donderdag 17 maart: Voordracht met dia's door Anita Scheenaerts: Rondreis in IJsland.

donderdag 21 april: Denise Parente presenteert taalspelletjes in het Esperanto

donderdag 19 mei: Lezing door Yves Nevelsteen: FLEJA (Vlaamse Esperanto-Jongeren Vereniging)

Info: Wim De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49, wma.desmet@belgacom.net.

KAPELLE – Esperanto-Grupo “Meza Zelando”

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

Opgelet: Nieuwe locatie voor onze activiteiten: Erfgoedhuis zaal 2, O.L.Vrouwstraat 45 te Kortrijk tel. 056 27 74 24. Elke vierde maandag van iedere maand (met uitzondering van juli en augustus). De derde maandag indien de vierde een feestdag is.

Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30.

Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen bij verandering van locatie.

De **stadsbibliotheek van Kortrijk** beschikt over een uitgebreid **Esperantofonds**. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken. Geef een seintje aan Daniëlle Demeyere, bibliothecaris tel. 056-27 75 00 (algemene balie). Of stuur een berichtje naar Daniëlle.Demeyere@kortrijk.be.

Jaarlijkse deelname aan de Vlaamse Ardennendag: zondag 25 april

Voormiddag (9u): wandelingwandeling in natuurreservaat nabij de Hotondmolen (Ronse)
Namiddag (14u): wandeling in Zulzeke (Kluisbergen)

De wandelingen worden geleid door lokale gidsen, de gidsuitleg wordt naar het Esperanto vertolkt.

Info en inschrijvingen: Piet Glorieux, tel. 051/56.90.30
e-post: piet.glorieux@telenet.be

LEUVEN - Esperanto 3000 <http://www.esperanto.be/esperanto3000>

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven. Voor de meest recente informatie over ons programma kan je steeds terecht op onze webpagina.

woensdag 9 maart: Vespero 3000: De kalender
woensdag 13 april: Algemene ledenvergadering
woensdag 11 mei: Voordrachtavond

LONDERZEEL

Cursus voor beginners elke dinsdag 14-16 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.

Informatie en contact: Frederik Vanden Brande, Hof ter

Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

NOLIMES (Nord-Limburga Esperanto-Societo)
(met zetel in PEER)
<http://users.skynet.be/sky53810/>

NOLIMES vergadert elke eerste donderdag van de maand van 20 tot 22u in Cultureel Centrum “t Poorthuis”, Zuidervest te Peer.

De elementaire cursus wordt gegeven op de overige donderdagen van de maand, zelfde plaats en tijd, door Henri Schutters.

Iedere woensdag voormiddag van 10 tot 12 u leidt Julia Kelchtermans ook een elementaire cursus Esperanto in het kader van de stedelijke taalateliers.

OOSTENDE – La Konko
Inlichtingen bij Marc Cuffez, tel. 0486 36 23 65 of bij Else Huisseune, tel.: 059 43 30 58.
E-post: la.konko@tijd.be

Maandag 14 maart (19u): Film over Kreta en Noord- en Zuid-Heraklion door André Delrue

Conversatie-avonden op maandagen 11 en 25 april om 19-21u

cursus 1e jaar: elke woensdag om 18-20u (niet op 2 en 23 maart, 4 en 11 mei)

cursus 2e jaar: elke woensdag om 15-17u (niet op 30 maart en 6 april)

La Konketoj
(Info: Els Huisseune tel 059 43 30 58)

In de Consienceschool: maandag en vrijdag 13u-13u30 (niet tijdens schoolvakanties)

In het lokaal (ouderen): dinsdag 19-20 u (niet op 29 maart en 5 april)

TIENEN – La Hirundo
<http://home.tiscali.be/lahirundo/>

De **maandelijke vespero's** vinden plaats in:
FOS 214 -De Klimop, Donystraat 8 te 3300 Tienen.
Volgende datum: 28 maart, van 19u30 tot 21u30

Esperantocursus - De Nobel:
(Locatie: P.I.S.O., Alexianenweg 2, Tienen.
Data: 1, 8, 15 en 22 maart, telkens van 19 tot 21u.

Voor info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel.: 016 81 52 46 – Fax: 016 81 52 46.

TURNHOUT

Cursus voor gevorderden op dinsdag 9-11u. Dinamo/Warande, Congoplein 1, Turnhout.

ROTTERDAM – Merkurio

Samenkomst de 1ste en 3de woensdag – uitgezonderd in juli en augustus – om 19.45 u. in het Centra Officejo, Nieuwe Binnenweg 176, Rotterdam.

RADIO-UITZENDINGEN

Voor een overzicht van de uitzendingen in Esperanto én een archief, surf naar:
<http://www.radioarkivo.org>

Dichter bij de dichter

Esperanto-poëzie, voordracht van poëzie in het Esperanto en het Nederlands met muzikale begeleiding.

Tijdstip: Donderdag 7 april 2005 om 20u

Locatie: G.C. Elzenhof, Kroonlaan 12 te Elsene.

Reservaties: via 02/6482030, Masereelfonds Elsene. I.s.m. G.C. Elzenhof, Openbare bibliotheek Elsene, Glad To Meet You en m.m.v. de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

ESPERANTO-AKTIVECOJ INTERESAJ POR FLANDROJ

Dank' al la junula asocio FLEJA, ĉiuj povas tre facile havi superrigardon pri la Esperanto-aktivecoj en kaj ekster Flandrio; laŭ kronologia arango:

Simple vizitu la retpaĝon:

<http://users.telenet.be/esperanto/fleja/aktivecoj.htm>

Vlaamse Esperanto-bond
Algemene ledenvergadering

~
5 maart 2005 vanaf 14.00

~
Esperantohuis, Frankrijklei 140
2000 Antwerpen

- agenda:
- financieel verslag 2004
  - moreel verslag 2004
  - verkiezing effectieve leden
  - verkiezing raad van bestuur
  - aanpassing statuten
  - lidgeld FEL
  - toekomst Esperanto-centrum
  - varia

NIEUWE PENNINGMEESTER GEZOCHT

Na 20 jaar haast onafgebroken dienst als penningmeester van de VEB vindt Roland Rotsaert dat het tijd is voor aflossing. We mogen erg dankbaar zijn dat hij gedurende 20 jaar zijn weg heeft trachten te vinden door de ingewikkelde boekhouding van de Vlaamse Esperantobond.

Tot zijn laatste bestuursvergadering op 17 februari bleef Roland actief. Hij blijft trouwens voorlopig redacteur van Vertikale, alhoewel hij ook liever die taak zou doorgeven. Roland is ook steeds aanspreekbaar als raadgever, zowel voor Gerd Jacques i.v.m. de boekhouding als voor de nieuwe kassier.

De volgende algemene vergadering van 5 maart moet een nieuwe penningmeester aanstellen. Een kandidaat zou best op voorhand contact opnemen met een bestuurslid om zich te kunnen oriënteren. De taak is niet tijdrovend, omdat de boekhouding volledig gebeurt in het Esperanto-centrum. We zoeken iemand met inzicht in de cijfergegevens, die enkele keren per jaar door het centrum ter beschikking worden gesteld, om daaruit suggesties te formuleren voor de activiteiten van de Vlaamse Esperantobond.

Contactadressen in Vlaanderen

AALST *La Pioniro*, H. Dossche, Asserendries 103, 9300 Aalst, tel.: 053 70 17 89.

ANTWERPEN *La Verda Stelo*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@fel.esperanto.be

BRUGGE *Paco kaj justeco* G. Maertens, Prins Leopoldstraat 51, 8310 St.-Kruis-Brugge, tel.: 050 35 49 35. E-post: gmae@xs4all.be.

BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk@skynet.be

GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent@esperanto.be

HASSELT M. Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tel.: 011 72 00 75. E-post: marcel.aerts1@pandora.be. - A. Claessen, Zonnebloemstraat 13, 3590 Diepenbeek, tel.: 011 72 60 65 E-post: albert.claesen@pandora.be.

KALMTHOUT *La Erikejo* W. De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49. zie ook: users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm

KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: piet.glorieux@ping.be - Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.

LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris@versateladsl.be.

LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain@skynet.be.

OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm). - Raymond Wylleman, tel.: 059 50 27 08, E-post: la.konko@tijd.com

PEER *Nolimes* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters@skynet.be.

ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK

TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon@skynet.be.

TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel. + fax: 014 45 13 29. E-post: dan.vanherpe@euronet.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Joh.Heijstra, Breedelaan 69, 1851 MB Heiloo, tel.(072) 5332344.

ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.

APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.

BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.

DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.

DEN HELDER *Esperanto-klubo Den Helder*, Kruiszwijn 1205, NL-1780 LE Den Helder.

DEVENTER zie ALMELO.

EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.

ENSCHEDÉ (NEJ-sekcio) De Vluchtstraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.

GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88.

HAARLEM-HEEMSTEDÉ *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.

HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.

'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.

HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.

KAPELLE *Zelanda Esperanto-grupo* Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.

LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus@zonnet.nl

MIDDELBURG zie KAPELLE

ROTTERDAM *Mercurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.

TANEF/La Migranto Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam. E-post: a.m.demmendaal@planet.nl.

TERNEUZEN *Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo* J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.

VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG

WIJLRE *Esperantogroep* Marnolando, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.

ZAANDAM *Esperantocentrum* PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. E-post: esperanto@esperanto.be. Internet: www.esperanto.be

Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging/Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 E-post: yves@esperanto.be.

Esperanto-Nederland, Tulpstraat 110, 2841 AE Moordrecht (Nederland), Tel.: 0182-374058, E-post: sekretario@esperanto-nederland.nl.

Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Officejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. E-post: uea@inter.nl.net.

Esperanto Scoutsvereniging/Skolta Esperanto-Ligo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein, 17 B-3300 Kuntich- Tienen, stein.hautekees@advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be

Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B-6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. E-post: mardelforge@brutele.be.

Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorweg-esperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Ivo Durwael, Paul Gilsonlaan 5, 2650 Edegem, 03 440.30.92 ivo@fel.esperanto.be

Ondervoorz.: Frans Croon, Laarstraat 56, 1910 Kampenhout, 016/65.59.44, frans.croon@kampenhout.be

Ondervoorz.: Flory Witdoeckt, Wittenonnenstraat 9a, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory@witdoeckt.be

Penningm.: Roland Rotsaert, Vispaanstr. 97, 8000 Brugge, rotsaert@esperanto.be

Secretaris: Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo@yahoo.com

Bestuurslid: Agnes Geelen, Oudedoncklaan 20, 2100 Deurne agnes@esperanto.be

Bestuurslid: Walter vandenkieboom, Wittenonnenstraat 9a, 8400 Oostende, 059/70.29.14

Bestuurslid: Rob Ebenau, Mansionstraat 20, 2990 Wuustwezel rob.ebenau@pandora.be

Bestuurslid: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk jean-pierre.allewaert@pandora.be

HORIZON.TAAL

Tweemaandelijks tijdschrift
over alternatieve communicatie en Esperanto

36ste jaargang 2005/2 (212) maart - april

Kalender Voornaamste Esperanto-bijeenkomsten

(Voor meer informatie, contacteer de Vlaamse Esperantobond
03/234 34 00 of esperanto@esperanto.be)

23 - 29 marto

29-a Internacia Junulara Festivalo, IJF en Lido di Jesolo. Inf: Itala E-Junularo, Via Villorosi, 38, IT-20143 Milano, Italio. Tel/fax. +39- 02-58-100857, retadreso: <http://www.esperanto.it/iej/> kaj e-poŝto: ijf.admin@esperanto.it

25 - 30 marto

Boulogne 2005 Esperanto - Memorfesto je la centjariĝo de la unua Universala Kongreso de Esperanto en Boulogne-sur-Mer, 1905 en Boulogne-sur-Mer, Francio. Retadreso: <http://boulogne2005.online.fr/eo> E-poŝto: boulogne2005@online.fr

23 - 30 aprilo

Internacia Infan-semajno en kastelo Grezijono (Maine-Et Loire, Francio). Inf: Elisabeth Barbay, 25, allée Gabriel Fauré, FR-93140 Bondy, Francio. Tel: +33-(0)1 48 47 23 87, Retadreso: <http://gresillon.org> kaj e-poŝto: eliz.babay@wanadoo.fr

5 - 8 majo

82-a Germana Esperanto-Kongreso en Bad König regiono Odenwald. Inf: Germana Esperanto-Asocio, Immentahlstr. 3, DE-79104 Freiburg, Germanio. Tel: +49-761-289299. Retadreso: <http://www.esperanto.de/gek> kaj e-poŝto: gea@esperanto.de

10 - 12 junio

Printempa Renkontiĝo 2005 (P.R. 2005) en Middelburg, Nederlando. Nederlanda Esperanto-Junularo (NEJ) FESTOS la 40-jariĝon de sia agado. Retadreso: <http://www.esperanto-jongeren.nl/pr2005> kaj e-poŝto: info@esperanto-jongeren.nl

16 julio

Ekveturo de la komuna FEL-busvojaĝo al la UK. Por informoj: ivodurwael@belgacom.net

23 - 30 julio

90-a Universala Kongreso de Esperanto, Vilnius, Litovio. Inf: Litova Esperanto-Asocio, Zamenhofo 5, LT-44287 Kaunas, Litovio. Tel.: +370-37-208503, +370-5-2391078, fakso: +370-37-228616. Retadreso: <http://www.esperanto.lt/uk2005/index.html> kaj e-poŝto: litova.ea@mail.lt